

Uitgangspunten

1. Biodiversiteitsdoelen versus klimaatdoelen

Door initiatieven te nemen om de biodiversiteit te verhogen, zet je ook stappen in de richting van meer klimaatrobustheid.

Voorbeelden:

- stadsbossen realiseren
- netwerk van parken en groene eilandjes realiseren

Omgekeerd, door klimaatinitiatieven te nemen verhoog je de biodiversiteit.

Voorbeelden:

- beton reduceren
- grasperken niet maaien
- waterbuffers realiseren en stuwen op beken bouwen

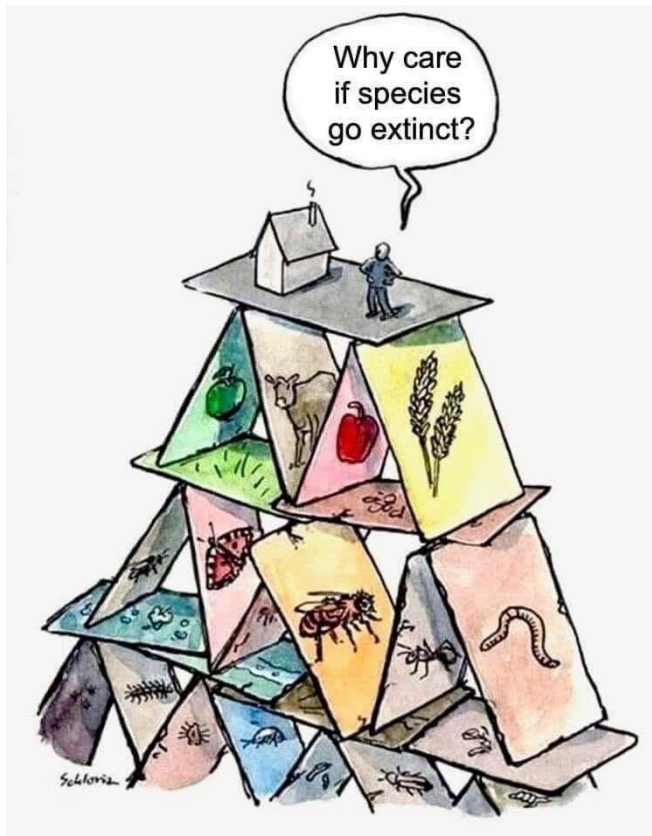
Je merkt ook dat de voorbeelden uitwisselbaar zijn!

2. Ecosysteemdiensten

Dit zijn diensten die de natuur (ecosystemen) aanbiedt aan de mens (recreatie, landbouw, wonen, transport, industrie ...), (dier en plant. Ons natuurweefsel zorgt voor drinkwater, luchtzuivering en zuurstof, bestuivers van fruit en groenten, bouwmaterialen als klei en hout, medicatie, een bodem met nutriënten, waterspons en-buffers... maar ook recreatie en stilte. Natuurherstel rendeert: elke geïnvesteerde euro levert 8 tot 38 euro op.

Alles hangt samen binnen elk ecosysteem (bv. poel, bos, moeras, beek begeleidende weide, ...) – van het kleinste wormpje of plantje tot de vos of een vlinder ... Door veranderingen die door vooral de mens als dominant 'organisme' op de wereld, kan een of meerdere organismen verdwijnen ... of juist heel dominant worden, waardoor het ecosysteem deels in elkaar stuikt en dus verarmt, verschaalt ... en dus zijn diensten ook niet meer volledig kan aanbieden. Voorbeeld: het veranderen van beek begeleidende weide, belangrijk om de dienst 'erosie voorkomen' aan te bieden, in een maisakker, zal bodemerosie sterk toenemen! Meer dan 50% van het bruto binnenlands product is afhankelijk van ecosystemendiensten die de natuur levert. Natuurherstel rendeert: elke geïnvesteerde euro levert 8 tot 38 euro op.

<https://www.orga-architect.nl/nieuws/biodiversiteit-en-het-gebouw/>

3. Functies van 'groen'

Wetenschappelijk staat het vast: de natuur versterkt de mentale en fysieke gezondheid van de mens en versnel het herstelproces. Alleen reeds het uitzicht op bomen en struiken heeft reeds een gunstige invloed. Daar tegen over: beton, fijn stof, drukte, verkeer, water- en luchtvervuiling, ... zorgen juist voor stress, ziektes en kanker! De natuur redden is onszelf redden. Beter vijftig tinten groen in plaats van vijftig tinten grijs. Een levend landschap waar je blij van wordt, er bestaat geen betere remedie tegen onze collectieve burn-out. Tijd in de natuur maakt je hoofd vrij, houdt je lijf fit en verbetert je slaap. Natuur op doktersvoorschrift? Da's eigenlijk een 'no-brainer'!

En elke actie om meer groen, bomen, parken, open water ... in stad, dorp en platteland in te brengen, versterken ook de biodiversiteit en klimaatrobustheid en versterken opnieuw de ecosysteemdiensten!

Besluit

Alles hangt samen! Van daar dat we onze eisen ook niet groeperen in bv. klimaatdoelen, biodiversiteitsdoelen ...

Evaluatie van de voorbije beleidsperiode van 6 jaar in Roeselare

Cruciale vragen van Natuurpunt Mandelstreke: wat is er ten goede veranderd in de huidige beleidsperiode van 6 jaar?

1. Betonbalans

Welk oppervlakte beton is er in Roeselare bij gekomen en hoeveel is er geneutraliseerd ten voordele van parken, open ruimte en groene speelpleintjes?

2. Waterbalans

Deze balans geeft het beleid en dus de evolutie weer van volgende aspecten die met water te maken heeft:

- a. Waterkwaliteit (stikstof, zuurstof, pesticiden ... en monitoring van visbestand)
- b. Erosiebestrijding
- c. Waterbuffering
- d. Laatste natuurlijke beekvalleien
- e. Watergebruik voor landbouw

3. Biodiversiteitsbalans

Met 2022 als biodiversiteitsjaar in Roeselare zou je denken, de biodiversiteit krijgt een stevige duw in de rug. Geef met cijfers aan dat in Roeselare de biodiversiteit tussen het aantreden van de beheerploeg en het einde van de legislatuur, echt verbeterd is.

Dit kan maar als daarvoor fundamentele stappen in het realiseren van robuuste natuur, gevarieerde natuur in de stad, een dambordpatroon aan kleine groenzones ... gezet worden. Een balans hiervan opgeven lijkt essentieel.

4. Bosbalans

Stad Roeselare pronkt met het aantal boompjes dat her en der geplant zou zijn in Roeselare. Belangrijker en duidelijker is het aantal hectaren dat effectief blijvend bebost wordt: een evolutie van 6 jaar doorgedreven stadsbosbeleid.

Memorandum voor alle politieke partijen in functie van de verkiezingen in Roeselare van 2024

We geven de natuur de ruimte die ze nodig heeft. Met slechts 8% beschermde natuur is Vlaanderen de natuurarmste regio van Europa. De helft van Vlaanderen wordt gebruikt voor landbouw, een derde voor wonen, industrie, wegen en infrastructuur. En nog elke dag komt er meer beton dan bomen bij. Daar leggen we ons niet bij neer! Stap voor stap werken we aan grote, robuuste en kwalitatieve natuurgebieden: bos, grasland, moeras, heide en veen. Het doel: 30% beschermde natuur op land en op zee tegen 2030.

De **doelstellingen** zijn globaal omschreven en verdienen per project een verdere verfijning. Deze doelstellingen zijn ook niet limitatief maar 'minimumdoelen'.

De **voorbeelden** zijn niet limitatief maar inspirerend.

Natuurpunt Mandelstreke is steeds bereid om in gesprek te gaan met elke partij omtrent dit memorandum.

1. Doorgedreven en versnelde realisatie van het stadsbos Krommebeekbos en Bergmolenbos.
Doelstelling: 2/3 van het vooropgestelde oppervlak realiseren in de komende 6 jaar waardoor eindelijk spoed gezet wordt achter vele jaren treuzelen ... en inzet op vrije ruimte bovenop een stort ... waarop geen bos kan groeien ...
2. Nakomen van de SWOK voor de Kleiputten.
Doelstelling: upgraden van een veilig en doelgericht beheer voor een grotere biodiversiteit in en rond de Kleiputten.
3. Snelle realisatie van de eco- en fietsbrug tussen Sterrebos.
Doelstellingen:
 - Betere verbinding tussen het Sterrebos en het stadsbos voor diverse planten en dieren;
 - Een vlottere en veiligere verbinding voor de wandelaars.
4. Realiseren van een natuur-educatieve route in de omgeving van de Grote Bassin.
Doelstellingen:
 - Realisatie van een biodiverse en klimaatrobuuste wandelroute in en om de Grote bassin;
 - Demonstreren van diverse mogelijkheden om de biodiversiteit te verhogen in bv. de tuinen van de burgers: bv. vele verschillende soorten nestkasten ophangen, egelvriendelijkheid, ...
5. Ontwikkelen van een groen gemeentelijk rup voor het beschermen van de grote privé-tuinen binnen de Roeselaarse ring.
Doelstellingen:
 - Heel vaak zijn het rijke, historisch gegroeide tuinen met oude of speciale bomen die we moeten koesteren;
 - Vormen vaak kleine groene eilanden in de stedelijke betonzee en dus zeker te behouden als kleine klimaat- en biodiversiteitsbuffer.
6. Opstellen van een bomenregister voor het gehele grondgebied van Roeselare.
Doelstelling:
 - Zo leren we eindelijk alle oude, speciale, historische ... bomen kennen;
 - Kennen we uiteindelijk de historie van deze bomen;
 - Leren we de gezondheidstoestand kennen en kunnen we eventueel ingrijpen;

- Kan vooraf geraadpleegd worden bij de ontwikkeling van bouwprojecten.
7. Openhouden van o.a. de Babilliebeekvallei van 7 ha in Rumbeke;
- Doelstellingen:**
- herstel van 3/7de door de ophoging en ingrepen weg te nemen
 - een duidelijk en holistisch plan realiseren om:
 - o het waterbufferend vermogen en sponsfunctie van de vallei te versterken;
 - o de biodiversiteit van de vallei en bufferzone te herstellen en te versterken door doelgerichte beheeringrepen;
 - o een toekomstplan opstellen in functie van klimaat, biodiversiteit, sociale impact op de woonwijk ...
8. Betonoppervlakte in binnen en buitengebied drastisch verminderen.
- Doelstellingen:** enkele voorbeelden
- Stationsplein minstens voor 1/3 open maken en biodivers aanplanten en beheren als exemplarische experimenteerzone en voorbeeld voor de burgers;
 - Niet alle kavels bebouwen in het stadscentrum, en deelgemeenten: elke inwoner, gezin met kindjes, oudere mensen ... hebben recht op een grote of lokale kleine groenzone met speelpleintje groen op stapafstand van 5 minuten of binnen een straal van 250 meter van de woning.
9. Aanstellen van een stadsecoloog en de dienst 'natuur en milieu' versterken met kwalitatief personeel.
- Doelstelling:**
- realiseren van een holistisch klimaat-en groenbeleid doorheen alle beleidsdomeinen;
 - wetenschappelijk opvolgen van genomen beleidstappen ivm klimaat- en biodiversiteit;
 - Het beheer van de bestaande parken en straatgroen meer afstemmen op klimaat- en biodiversiteitsdoelen;
 - een sterk natuurweefsel uitdenken, blauwe en groene netwerken ontwikkelen tot aan de voordeur van elke Roeselarenaar. Een dier botst in Vlaanderen om de 300 meter op een weg. Tijd om te ontsnipperen en te verbinden!
10. Meer aandacht voor de logistieke en fysieke vragen van natuurverenigingen.
- Doelstelling:** realiseren van een kwalitatieve vergader- en stockageruimte voor bv. Natuurpunt Mandelstreke.
11. Vooral in het buitengebied deden we er alles aan om hemelwater zo snel mogelijk af te voeren via diepe grachten en ingedijkte rivieren. Maar dit systeem kan de extreme neerslag niet slikken. En bij de steeds langere droogtes komen we zonder water te zitten.
- Doelstellingen:**
- herstel van moerassen, graslanden en natuur met hoge infiltratiewaarde;
 - we geven waterlopen hun natuurlijke bedding terug. Zo kunnen ze het water opvangen, vasthouden en laten insijpelen. Geen overstromingen, wel beschikbaar en betaalbaar water.
12. We zuiveren onze lucht en waterlopen. Iedereen heeft recht op schoon water en frisse lucht en de biodiversiteit zal er goed bij varen:
- Doelstellingen:**
- Versnelde waterzuivering - we wachten niet tot Vlaanderen in gang schiet want grachten, beken en kanaal zitten vol met nitraten, pesticiden en 'forever chemicals' doordat we buiten onze ecologische grenzen zijn gaan leven.

- pesticiden afbouwen;
- plasticagebruik drastisch afbouwen;
- woonkorrels en pyjama-zones niet verder ontwikkelen en zelfs afbouwen en een strikt afvalwaterbeleid met eigen waterzuivering én met jaarlijkse controle opzetten;
- Initiatieven nemen om fijn stof, stikstof ... in de lucht te reduceren:
 - duurzame energie opwekken en stimuleren bij de particulieren en bedrijven;
 - verkeer beperken in de kernen
 - hoogstambomen en struiken langs de wegen (de heraanleg van de Ardooisesteenweg en de Arme Klarenstraat zijn uitstekende voorbeelden!)
 - snelheidsbeperkingen opleggen, ook op de N36!
 - fiets promoten en bijhorende veilige infrastructuur uitbouwen...

In naam van het bestuur en de leden van Natuurpunt Mandelstreke (NPM),

Peter Hantson

VZ Natuurpunt Mandelstreke

peter.hantson@skynet.be